

SAKATIN KAIVOSHANKKEEN VAIHEMAAKUNTAKAAVAEHDOTUS

13.5.2026

Sodankylä
1:200 000

VAIHEMAAKUNTAKAAVAMERKINNÄT JA -MÄÄRÄYKSET

KAAVA-
MERKINTÄ

Kaavamerkinän otsikko
Kaavamerkinän kuvaus
Kaavamääräys

ALUEVARAUKSET

Kaivosalue

Merkinnällä osoitetaan alue, joka varataan kaivostoimintaan. Alue on tarkoitettu suojattavaksi sellaisilta rakentamisen, suojelun ja muun maankäytön pysyviltä muutoksilta, jotka vaarantavat kaivostoiminnan harjoittamisen. Alue sisältää kaivostoiminnan kannalta tarpeelliset toiminnot, kuten rikastuslaitokset, jätealueet, vesialtaat, liikenneväylät ja -alueet sekä alueet haitallisten ympäristövaikutusten, kuten melun ja maisemahaitan lieventämiseksi.

Alueen kaivostoimintojen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa (kaivoksen koko elinkaari huomioiden) on erityisesti vesistövaikutusten hallintaan liittyen otettava huomioon sään ääri-ilmiöt varautumalla muun muassa runsaisiin sateisiin ja tulvatilanteisiin.

Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on varmistettava, ettei Viiankiaavan Natura 2000 -alueen luontoarvoja heikennetä merkittävämmän kuin Natura-arviointi- ja lausuntomenettelyssä sekä LSL:n 39 §:n mukaisessa päätöksessä on todettu.

Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa hankkeen muuttuessa on tarvittaessa tehtävä Viiankiaavan Natura 2000 -alueeseen kohdistuvien vaikutusten arviointi LSL 35 §:n mukaisesti.

Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee turvata Kitisen joen rantavyöhykkeellä ja Viiankiaavan suuntaan riittävän peitteinen ja ehjä suojavyöhyke haitallisten ympäristövaikutusten kuten melun ja maisemahaitan lieventämiseksi.

EK-2

Kaivosalue

Merkinnällä osoitetaan alue, joka varataan kaivostoiminnan tukialueeksi. Alue on tarkoitettu suojattavaksi sellaisilta rakentamisen, suojelun ja muun maankäytön pysyviltä muutoksilta, jotka vaarantavat kaivostoiminnan harjoittamisen. Alue sisältää kaivostoiminnan kannalta tarpeelliset maanlaiset yhdystunnelit ja tilat sekä maanpäälliset alueet haitallisten ympäristövaikutusten, kuten melun ja maisemahaitan lieventämiseksi.

Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on varmistettava, ettei Viiankiaavan Natura 2000 -alueen luontoarvoja heikennetä merkittävämmän kuin Natura-arviointi- ja lausuntomenettelyssä sekä LSL:n 39 §:n mukaisessa päätöksessä on todettu.

Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa hankkeen muuttuessa on tarvittaessa tehtävä Viiankiaavan Natura 2000 -alueeseen kohdistuvien vaikutusten arviointi LSL 35 §:n mukaisesti.

Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee turvata Kitisen joen rantavyöhykkeellä ja Viiankiaavan suuntaan riittävän peitteinen ja ehjä suojavyöhyke haitallisten ympäristövaikutusten kuten melun ja maisemahaitan lieventämiseksi.

SL-1

Luonnonsuojelualue

Merkinnällä osoitetaan Viiankiaavan soidensuojelulain nojalla suojeltu alue ja luonnonsuojelulain perusteella suojellut ja suojeltavaksi tarkoitetut alueet.

OSA-ALUEET

Natura 2000 -verkostoon kuuluva alue

Merkinnällä osoitetaan Natura 2000 -verkostoon sisällytetty alue.

Tärkeä tai vedenhankintaan soveltuva pohjavesialue

Merkinnällä osoitetaan pohjavesialueet, jotka ovat ominaisuuksiltaan arvokkaita ja jotka voivat olla tai ovat yhdyskuntien vedenhankinnan kannalta tärkeitä.

Alueiden käyttö ja aluetta koskevat toimenpiteet on suunniteltava siten, että pohjaveden laatu, määrä tai käyttökelpoisuus vedenhankintaan eivät niiden vaikutuksesta heikkene.

ph

Poronhoidon kannalta erityisen tärkeä alue/kohde/aita

Merkinnällä osoitetaan poronhoidon kannalta erityisen tärkeitä alueita, kohteita tai kiinteitä laidunkiertoaitoja sekä valtakuntien väliset poroesteaidat.

Alueen suunnittelussa on otettava huomioon poronhoidolle merkittävät rakenteet/alueet ja turvattava poronhoidon toimintaedellytykset. Suunnittelussa tulee ottaa huomioon, että poronhoidon kannalta erityisen tärkeille kohteille voi johtaa pitkiäkin porojen kuljetusreittejä ja niihin liittyviä poroaitoja. Moottorikelkkailu- ja ulkoilureitit tulee suunnitella niin, että ne risteävät mahdollisimman harvoissa kohdissa pysyvän poroaidan kuten työ- ja laidunkiertoaidan kanssa ja että porojen kulku aidan läpi reitin kohdalta pyritään estämään.

ek-ma

Maanalainen kaivosalue

Merkinnällä osoitetaan maanalaisten kaivostoimintojen alue Natura-arvioinnissa määritellyssä laajuudessa. Alue sisältää myös malminetsinnän jälkitoimenpidealueet.

Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on varmistettava, että Natura-arvioinnissa esitetyt lievennystoimenpiteet otetaan käyttöön.

Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on varmistettava, ettei Viiankiaavan Natura 2000 -alueen luontoarvoja heikennetä merkittävämmän kuin Natura-arviointi- ja lausuntomenettelyssä sekä LSL:n 39 §:n mukaisessa päätöksessä on todettu.

Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa hankkeen muuttuessa on tarvittaessa tehtävä Viiankiaavan Natura 2000 -alueeseen kohdistuvien vaikutusten arviointi LSL 35 §:n mukaisesti.

VIIVAT

pp

Ohjeellinen/vaihtoehtoinen vesilinja (pp)

Merkinnällä osoitetaan kaivoksen ylijäämävesien putkilinja.

vp

Ohjeellinen vedenottoputki (vp)

Merkinnällä osoitetaan kaivoksen vedenottoputki.

yt/o

Yhdystie, ohjeellinen/vaihtoehtoinen

Merkinnällä osoitetaan ohjeellinen tai vaihtoehtoinen yhdystie.

Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on otettava huomioon alueen luonto-, maisema- ja kulttuuriympäristöarvot ja olemassa oleva asutus sekä pyrittävä lieventämään haitallisia vaikutuksia.

Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on turvattava poronhoidon alueidenkäytölliset toiminta- ja kehittämisedellytykset.

Z

Uusi voimajohto

Merkinnällä osoitetaan uusi voimajohto.

Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa ja toteuttamisessa tulee ottaa huomioon alueen luonto-, maisema- ja kulttuuriympäristöarvot ja olemassa oleva asutus sekä pyrittävä lieventämään haitallisia vaikutuksia.

Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa ja toteuttamisessa tulee huomioida muuttolintuihin kohdistuvien vaikutusten lieventäminen. Voimajohto tulee suunnitella ja toteuttaa siten, että hämäärikaan muuttavien muuttolintujen törmäyksiä voidaan vähentää Kitisen kohdalla sekä Kitisen ja Kuusivaaran välisellä alueella.

Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa ja toteuttamisessa on turvattava poronhoidon alueidenkäytölliset toiminta- ja kehittämisedellytykset.

Rakentamisella ei saa vaarantaa alueen pohjavesiä.

Z

Uusi voimajohto, ohjeellinen

Merkinnällä osoitetaan uusi voimajohto.

Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa ja toteuttamisessa tulee ottaa huomioon alueen luonto-, maisema- ja kulttuuriympäristöarvot ja olemassa oleva asutus sekä pyrittävä lieventämään haitallisia vaikutuksia.

Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa ja toteuttamisessa tulee huomioida muuttolintuihin kohdistuvien vaikutusten lieventäminen. Voimajohto tulee suunnitella ja toteuttaa siten, että hämäärikaan muuttavien muuttolintujen törmäyksiä voidaan vähentää Kitisen kohdalla sekä Kitisen ja Kuusivaaran välisellä alueella.

Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa ja toteuttamisessa on turvattava poronhoidon alueidenkäytölliset toiminta- ja kehittämisedellytykset.

Rakentamisella ei saa vaarantaa alueen pohjavesiä.

VaiHEMAAKUNTAKAAVA-alueen raja

EK-1
1921

Kaavamerkinän lyhenne ja numero

RAKENTAMISRAJOITUS

Alueidenkäyttölain 33 §:n mukainen rakentamisrajoitus on voimassa virkistys- ja suojelualueeksi osoitetulla alueella, puolustusvoimien tai rajavartiolaitoksen tarkoituksiin osoitetulla alueella ja liikenteen tai teknisen huollon verkostoja tai alueita varten osoitetuilla alueilla (SL-1 4370, yt, pp, vp, z). Alueidenkäyttölain 33.1 §:n perusteella rajoitus laajennetaan koskemaan kaivosalueita (EK-1 1921 ja EK-2 1928). Rakentamisrajoitus on rakentamislain 49 §:n mukaisesti ehdollinen.

VAIHEMAAKUNTAKAAVA Koskevat YLEISMÄÄRÄYKSET

Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on otettava huomioon luonnonsuojelulain 78 §:n 1 momentin mukaisesti alueella olevat luontodirektiivin liitteen IV (a) eläinlajit, joihin ei saa kohdistaa 2 momentissa mainittua toimenpidettä ilman luonnonsuojelulain 83 §:n mukaista menettelyä.

Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on otettava huomioon luonnonsuojelulain 78 §:n 1 momentin mukaisesti alueella olevat luontodirektiivin liitteen IV(b) kasvilajit, joihin ei saa kohdistaa luonnonsuojelulain 74 §:ssä mainittua toimenpidettä ilman luonnonsuojelulain 83 §:n mukaista menettelyä.

Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on otettava huomioon luonnonsuojelulain 69 §:n nojalla rauhoitetut kasvilajit, kuten kiiltosirppisammal, isonuijasammal, lapinkämmekä ja soikkokaksikko, sekä 73 §:n nojalla rauhoitetut suurten petolintujen pesäpuut. Poikkeuslupamenettelystä säädetään luonnonsuojelulain 83 §:ssä.

Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on otettava huomioon vesilain 2. luvun 11 §:n tarkoittamien luonnontilaisten lähteiden luonnontilaisuuden vaarantamisen kieltö.

Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee pyrkiä välttämään ja lieventämään kaava-alueen lajistoon ja luontotyyppeihin kohdistuvia kielteisiä vaikutuksia.

KUMOTTAVAT ALUEET

Tällä maakuntakaavalla kumotaan 20.3.2026 lainvoiman saanutta Pohjois-Lapin maakuntakaavaa 2040 (Sodankylä, Utsjoki ja Inari) siltä osin, kun vaihemaakuntakaava koskee metsätalous- ja poronhoitovaltaisen alueen (M-1 4561) osaa, luonnonsuojelualueita (SL 4313), pohjavesialueita tai poronhoidon kannalta erityisen tärkeää aluetta/kohdetta/aitaa (ph 7357).

Tähän maakuntakaavaan liittyy selostus, jossa on esitetty muun muassa tärkeimmät kaavan lähtökohtiin ja tavoitteisiin liittyvät tiedot, kaavaratkaisujen perustelut ja tulkintaohjeet sekä kuvaus maakuntakaavan vaikutuksista.

HALLINNOLLINEN KÄSITTELY

- Lapin liiton hallitus päätti 28.9.2020 (§ 93) kuuluttaa maakuntakaavan vireille sekä asettaa osallistumis- ja arviointisuunnitelman nähtäville.
- Vaihemaakuntakaava kuulutettu vireille 1.10.2020.
- Lapin liiton hallitus päätti asettaa maakuntakaavan valmisteluaineiston kuulemiseen (MRA 30 §) 25.8.2025 (§ 89).
- Valmisteluaineiston kuuleminen (AKL 62 ja MRA 30 §) 1.9.–1.10.2025
- Lapin liiton hallitus päätti lähettää maakuntakaavaehdotuksen viranomaislausunnoille (MRA 13 §) 15.12.2025 (§ 147)
- Maakuntakaavaehdotus oli viranomaislausunnoilla 17.12.2025–30.1.2026.

- Lapin liiton hallitus päätti asettaa maakuntakaavaehdotuksen julkisesti nähtäville (MRA 12 §) 19.3.2026
- Maakuntakaavaehdotus julkisesti nähtävillä (AKL 65 § ja MRA 12 §) 25.3.–24.4.2026
- Lapin liiton hallitus päätti lähettää maakuntakaavan valtioneuvostolle xx.xx.xxxx
- Valtioneuvoston LSL 39 §:n mukainen päätös xx.xx.xxxx
- Soidensuojelulainsäädännön muutos xx.xx.xxxx
- Lapin liiton hallitus päätti esittää valtuustolle maakuntakaavan hyväksymistä xx.xx.xxxx
- Lapin liiton valtuusto hyväksyi maakuntakaavan (AKL 31 §) xx.xx.xxxx
- Maakuntakaava lainvoimainen xx.xx.xxxx

LAPIN LIITTO

ROVANIEMI xx.xx.2026

OLLI RAINIO

hallituksen puheenjohtaja

HANNU TAKKULA

vs. maakuntajohtaja

